

Jesus og måltidet: Det handlede om meget mere end bare mad

Af Ruben Andersen-Hoel, leder af medborgercenteret Nordens Plads, Frederiksberg

Det er slående, hvor mange gange vi i Det Nye Testamente læser historier om, at Jesus spiser sammen med mennesker. Han taler også overraskende meget om mad, så måltidet betyder tydeligvis noget helt særligt for ham. Det handler først og fremmest om, at mennesker i måltidet får fællesskab med ham. Eller sagt på en anden måde: Vi bliver alle sammen inviteret til at være sammenspiste med ham – i ordets bedst mulige forstand.

Tekstlæsning:

”En af farisæerne indbød Jesus til at spise hos sig, og han gik ind i farisæerens hus og tog plads ved bordet. Nu var der en kvinde, som levede i synd i den by. Da hun fik at vide, at han sad til bords i farisæerens hus, gik hun derhen med en alabastkrukke fuld af olie, stillede sig grædende bag ham ved hans fødder og begyndte at væde hans fødder med sine tårer og tørrede dem med sit hår, og hun kyssede hans fødder og salvede dem med olien. Da farisæeren, som havde indbudt ham, så det, tænkte han ved sig selv: »Hvis den mand var profet, ville han vide, hvad det er for en slags kvinde, der rører ved ham, at det er én, der lever i synd.« Jesus sagde da til ham: »Simon, jeg har noget at sige dig.« Han svarede: »Sig det, Mester!« »En pengeudlåner havde to skyldnere. Den ene skyldte fem hundrede denarer, den anden halvtreds. Da de ikke havde noget at betale med, eftergav han dem begge deres gæld. Hvem af dem vil så elske ham mest?« Simon svarede: »Den, han eftergav mest, vil jeg tro.« Jesus sagde: »Det har du ret i.« Og vendt mod kvinden sagde han til Simon: »Ser du denne kvinde? Jeg kom ind i dit hus; du gav mig ikke vand til mine fødder; men hun har vædet mine fødder med sine tårer og tørret dem med sit hår. Du gav mig ikke noget kys; men hun er blevet ved med at kysse mine fødder, siden jeg kom herind. Du

Denne side må gerne kopieres og mangfoldiggøres, hvis det sker med kildehenvisning.

salvede ikke mit hoved med salve, men hun har salvet mine fødder med olie. Derfor siger jeg dig: Hendes mange synder er tilgivet, siden hun har elsket meget. Den, der kun får lidt tilgivet, elsker kun lidt.« Og han sagde til hende: »Dine synder er tilgivet.« De andre ved bordet begyndte at tænke ved sig selv: »Hvem er han, som endog tilgiver synder?« Men han sagde til kvinden: »Din tro har frelst dig. Gå bort med fred!« (Lukasevangeliet 7:36-50).

Fælles refleksion:

Hvad tænker du, når du hører/læser disse vers?

Indholdsglimt: En ubuden gæst bydes velkommen

Et måltid er i Bibelen mere end blot det at spise sammen. Når Jesus bruger måltidet som handling eller i sin forkyndelse, har det både bund i en hverdagshandling og en festbegivenhed – det kender vi også godt i dag: Det er noget, vi gør hver dag, men det er også noget, vi gør noget særligt ud af, når der er højtid, fester og gæster.

At spise sammen med nogen var blandt jøderne på Jesus' tid et udtryk for intimt fællesskab. Vi fornemmer fx intimiteten og fællesskabsaspektet i måltidet lidt længere henne i Lukasevangeliet, hvor farisæerne forarges over ham.

”Farisæerne og de skriftkloge gav ondt af sig og sagde: Den mand tager mod syndere og spiser sammen med dem” (Lukasevangeliet 15:2).

En ting er, hvis Jesus vil irettesætte og undervise de syndige toldere og prostituerede. Det ville være forståeligt, for det har de brug for! Men at han vil spise sammen med dem – altså have et tæt fællesskab med dem – det forstår farisæerne og de skriftkloge ikke.

I Lukasevangeliet kapitel 7 (ovenstående tekst) møder vi Jesus til et af de mange måltider, vi kan læse om i evangelierne. Denne gang hos en farisæer, Simon, som har inviteret ham hjem til sig selv. Her er det værd at vide, at Jesus på mange måder mindede om farisæerne (se tekstnote om farisæerne nederst). De var ofte også på vandring og underviste folk med ønsket om at bringe dem tætte på Gud. På samme måde som Jesus var de også lægmænd.

Altså ikke professionelle præster, men nogle, som havde et andet arbejde ved siden af. De havde også brugt meget tid på grundigt at studere skrifterne.

Forskellen på farisæerne og Jesus handler om, hvordan et menneske kan møde Gud. Farisæerne prædikede en lovreligion, hvor de meget gerne ville have folk til at omvende sig fra en ond verden, og forkyndte om en Gud, som ville have dem til strengt at følge loven. Jesus kom med et nådesbudskab om at omvende sig til en god Gud: Guds rige er kommet nær, omvend jer og tro på evangeliet (de gode nyheder), så det forvandler jer indefra (jf. Markusevangeliet 1:15 og Ezekiels Bog 36:26-27).

Farisæeren, der er vært ved middagen, forarges over kvinden, der uanmeldt kommer ind. Hans reaktion er at tage afstand. Jesus reagerer helt modsat og lader hende få plads ved bordet. Hvor Simon væmmes ved hende, lader Jesus hende være tæt på. Helt intimt faktisk. Hun vasker hans fødder med sine tårer og tørre dem med sit hår.

Ved at fortælle lignelsen om skyldnerne får Jesus sagt til Simon, at vi alle sammen er i samme båd: Vi er alle skyldnere. Simon selv har også brug for at blive tilgivet. Kvinden har indset sit behov for tilgivelse, men det har den skriftkloge Simon ikke.

Det centrale spørgsmål er: Tager vi oprigtigt imod fællesskabet med Jesus, eller gør vi ikke? Ham, der havde inviteret Jesus, viser ingen særlig gæstfrihed. Hende, der sneg sig ind, viser ekstrem hengivenhed. Vi kan sammen med farisæeren Simon overveje: Går vi mest op i det ydre – vores eget ry, og hvad andre tænker om os? Eller tænker vi på vores hjerte, vores indre menneskes tilstand?

Jesus udfordrer alle sociale normer og lader en religiøst uren kvinde røre ved sig. Og dermed viser han alle, der var til stede, at det, som kvalificerer til en plads ved bordet sammen med ham, ikke handler om at gøre sig fortjent til det ved at kunne citere og overholde loven mest muligt. Det er i stedet troen på og ønsket om fællesskab med Jesus. Det er ikke gode handlinger og at overholde loven, der fører til Guds accept, sådan som farisæerne forkyndte. Det er erkendelsen af, at vi har brug for tilgivelse og fællesskab med ham.

Frelse i bibelsk forstand er at finde frihed hos Jesus. Kvinden går derfra som et forvandlet menneske. Som et menneske, der er sat fri. Tilgivet. Fordi hun blev budt ind til måltidet, ikke vist væk.

Måltidsfællesskabet som central lignelseshandling

Måltidsfællesskabet i Jesus' liv og virke er centralt: Han taler ikke bare om måltider i sine lignelser, men han sætter det ligefrem ind som den centrale lignelseshandling: Han illustrerer helt fysisk og helt tydeligt, hvad hans budskab er. Derfor er det heller ikke tilfældigt, at et helligt måltid sidenhen bliver et hovedpunkt i den kristne gudstjeneste. Når Jesus spiser med syndere og toldere og dermed har fællesskab med dem, lover han dem del i Gudsriget: De er en del af en udvalgt skare, som har fællesskab med ham, der giver adgang til den store, himmelske bryllupsfest. Jesus' mange måltider med syndere – såvel som samfundets spidser! – skulle åbne folks øjne for, hvem han var.

Måltidsfællesskaberne bliver dermed et afgørende tegn og et symbol på den plan for frelse af os mennesker, som Gud har sat i gang. Også bespisningsunderet, hvor fem brød og to fisk på overnaturlig vis multipliceres, så over 5000 personer bliver mætte, er et tegn på, at Kristus er livets brød for alle, som sulter (Johannesevangeliet 6:9).

Det største ”måltidstegn” er Jesus' sidste måltid, inden han bliver forrådt – påskemåltidet. Da han brød brødet, blev det begyndelsen på en ny aftale, en pagt, mellem Gud og mennesker: Kristi krop blev brudt på korset, for at vi skulle kunne få tilgivelse for vores synder og et fuldt fællesskab med ham. Samtidig peger måltidet også frem mod evigheden:

”Og han tog et bæger, takkede, gav dem det og sagde: »Drik alle heraf; dette er mit blod, pagtens blod, som udgydes for mange til syndernes forladelse. Jeg siger jer: Fra nu af skal jeg ikke drikke af vintræets frugt, før den dag jeg drikker den som ny vin sammen med jer i min faders rige«” (Matthæusevangeliet 26:27-29).

Disciplene forstod dog først dette tegn efter hans død, hvor nadveren fik en helt særlig betydning som måltidsfællesskab. Nadveren peger tilbage på Jesus' sidste måltid med disciplene, mod korset og hans offer der, mod opstandelsen og det himmelske håb, at vi en dag

skal sidde sammen ved det store festmåltid i himlen som kulminationen på Guds plan for at frelse verden.

Festmåltidet peger Jesus blandt andet henimod i Lukasevangeliet 14:15-24. Ud fra den tekst forstår vi, at Gud i sin godhed ligefrem nøder folk til at komme og være med. De fleste af os har vel haft en mormor eller farmor, der nøder os til at spise mere: Tag nu noget mere! Gud nøder os til at være med i det himmelske måltid – han ønsker virkelig at indbyde os til evigheden! Og vi får ikke bare lige lov til at sige nej tak.

Frelsesinvitationen er til alle! Jesus inviterer altså dem, der vil tro på ham som Kristus med ind i fællesskabet og til sidst til Lammets bryllupsfest, der omtales i Bibelens sidste bog, Johannes' Åbenbaring 19:9 – eller sagt med et andet vers fra samme skrift:

”Se, jeg står ved døren og banker på; hører nogen mig og åbner døren, vil jeg gå ind til ham og holde måltid med ham og han med mig” (Johannes' Åbenbaring 3:20).

Det at læse Ordet (dvs. Bibelen) og åbne sig for Guds Ånd beskrives ofte som at 'spise' Ordet og 'drikke' af Ånden (fx i Johannesevangeliet kapitel 4). Måltidsfællesskabet med Kristus strækker sig dermed også ind i vores dagligdag, hvor vi kan spise sammen med ham gennem læsningen af Ordet og drikke ved at være åbne for hans Ånd gennem bønner.

Take away-pointer:

1. Måltidsfællesskaberne i Jesus' liv og virke er helt centrale. De er tegn på Guds plan for menneskehedens frelse.
2. Jesus inviterer enhver af os ind til at holde måltid med ham: Fællesskab med ham her og nu – og i al evighed.
3. Vi har alle sammen brug for at sidde med ved bordet og møde tilgivelsen i hans nærhed.
4. Nadveren minder os om, at Jesus igen og igen inviterer os ind til fællesskab med ham, og den peger frem mod, at vi er lovet en plads omkring bordet ved det himmelske måltid.

Denne side må gerne kopieres og mangfoldiggøres, hvis det sker med kildehenvisning.

Spørgsmål til videre samtale og refleksion

1. Hvad overrasker dig mest ved Jesus' brug af måltiderne som et tegn til os alle?
2. Hvis du var med i historien, ville du så være en Simon eller den ubudne gæst? Hvorfor?
3. Hvad betyder nadveren for dig?
4. Giver det mening at tale om bibellæsning og bøn som et slags måltidsfælleskab, hvor vi spiser og drikker af og med Kristus?

Denne side må gerne kopieres og mangfoldiggøres, hvis det sker med kildehenvisning.